By- og stedsutvikling

Kristiansand kommune

Regler for

Bruk av byrom, torg og gater i Kristiansand kommune

Revidert mai 2025

Forord

Dokumentet du nå holder i hånden er en samling av regler for bruk av byrom, torg og gater i Kristiansand kommune.

Tidligere har disse reglene vært å finne i forskjellige dokumenter, men vi har nå samlet disse i ett dokument, for å gjøre dette enklere for alle. Både for dere som brukere, men også for alle som jobber med dette i kommunen vår.

Dokumentet har blitt jobbet fram på tvers av kommunens avdelinger og områder, men det er Parkvesenet og Innbyggertorget som har stått for det redaksjonelle arbeidet. Forskjellige brukere og andre aktuelle organisasjoner har blitt involvert i arbeidet i en tidlig fase. En stor takk til alle dere som har bidratt inn i dette arbeidet.

I tillegg til involvering fra aktuelle brukere, har dokumentet også vært på høring. Det endelige dokumentet ble til slutt vedtatt av Kristiansand Bystyre 18. september 2023. Dokumentet ble revidert og godkjent mai 2025.

Kristiansand, høsten 2023

Aase Margrethe Hørsdal
Parksjef

Tore Løvland
Arrangementskoordinator

Innbyggertorg
og bibliotek

Innhold

1.	**Innledning**	**6**
1.1	Visjon	6
1.2	Regulering i kraft av kommunens eiendomsrett	6
1.3	Tilrettelegging/universell utforming	7
1.4	Miljøprofil	7
2	**Utleie av kommunal grunn i tilknytning til bygge- og anleggsarbeider**	**8**
2.1	Generelt	8
2.2	Formål	8
2.3	Behandlingsprosess	8
2.4	Tillatelse til bruk av gategrunn	9
2.5	Søknad	9
2.6	Leiesatser	9
2.7	Plassering og hensyn til tilgjengelighet	10
2.8	Ferdigstillelse	10
3	**Salgsstativer og løsfotreklame på fortau og i gågater**	**12**
3.1	Generelt	12
3.2	Overordnede føringer	12
3.3	Salgsstativer, løsfotreklame og møblering på fortau	12
3.4	Salgsstativ og løsfotreklame i gågatene	13
4	**Uteservering på kommunal grunn**	**14**
4.1	Generelt	14
4.2	Formål	14
4.3	Virkeområde	14
4.4	Leieavtalens innhold og omfang	14
4.5	Gategrunn/arealer egnet for uteservering	16
4.6	Plassering og bruk av leid areal	16
4.7	Utforming og møblering av serveringsområdet	17
5	**Regler for salgsformål og diverse**	**19**
5.1	Generelt	19
5.2	Behandlingsprosess	19
5.3	Gatesalg	20
5.4	Turisttog	22
5.5	Opphenging av banner	22
5.6	Opphenging av julepynt	23
5.7	Flagging på arrangementsstenger	23
6.	**Regler for opptredener**	**24**
6.1	Generelt	24
6.2	Behandlingsprosess	24
6.3	Opptreden/gateartister	24
7.	**Regler for demonstrasjoner og stands**	**26**
7.1	Generelt	26
7.2	Behandlingsprosess	26
7.3	Standsområder	26
7.4	Flyveblad og sampling (vareplassering)	27
7.5	Opprop, demonstrasjon og forkynnelse	27
8	**Midlertidige byrom**	**28**
8.1	Generelt	28
8.2	Prosjekter i Kristiansand	28
8.3	Hvorfor midlertidige byrom	28
8.4	Kommunens rolle	30

Bilde: Tangvall sentrum

1. Innledning

Kristiansand kommune har samlet alle kommunens regler i forhold til bruk av byrom, torg og gater i dette dokumentet. Enkelte typer bruk av byrom og senterområder vil i tillegg reguleres av forskrift om politivedtekter i Kristiansand kommune.

Forskrift om politivedtekt, Kristiansand kommune

Det er viktig at man har regler slik at man har prinsipper og verktøy å jobbe etter, og man ønsker gjennom dette dokumentet å skape forutsigbarhet for bruk av offentlige arealer.

Reglene gjelder for Kvadraturen og bydelssentrene i Kristiansand kommune (et bydelssenter er et område med boliger, handel, næring og tjenester, preget av sambruk, møteplasser og god arealutnyttelse. Kristiansands fem bydelssentre er Tangvall, Nodeland, Vågsbygd, Lund og Randesund. ref Kommuneplanens arealdel).

Kristiansand kommune håndhever selv, eller ved vekter, bruken av arrangementsområder, salgsarealer og uteserveringsarealer i tråd med de til enhver tid gjeldende avtaler og regler.

De til enhver tid gjeldende lover med tilhørende forskrifter gjelder for bruk og ferdsel. I forbindelse med 17. mai, festivaler og andre større arrangementer kan kommunen og politiet fatte vedtak om annen bruk av gågateområdene.

Reglene kan endres av politisk hovedutvalg etter at endringsforslag utarbeidet av Kristiansand kommune. Politiet og de involverte næringsdrivendes foreninger skal være forelagt endringene.

Kristiansand kommune har et eget dokument som omhandler arrangementer på offentlig grunn. Se dokumentet «Retningslinjer for bruk av offentlig grunn til arrangementer» ved gjennomføring av arrangementer.

Retningslinjer for bruk av offentlige uteområder til arrangementer

1.1 Visjon

Kommunens visjon er at byrommene skal være attraktive, og innby til en rekke arrangementer, aktiviteter og tiltak som gjør at befolkningen bruker byrommene.

Det skal være god samhandling mellom næringsdrivende, gårdeiere og Kristiansand kommune, for hvordan man legger til rette for bruk av byrom, torg og gater.

Reglene skal tilrettelegge for ytringsfrihet og forsamlingsfrihet.

Dokumentet skal fungere som en praktisk veileder for leietakere og andre, samt at det skal være et nyttig styringsverktøy for administrasjonen.

1.2 Regulering i kraft av kommunens eiendomsrett

Enkelte typer bruk av kommunal grunn krever tillatelse fra Kristiansand kommune. Dokumentet vil gi en nærmere redegjørelse av hvilke type bruk som krever slik tillatelse og hvordan en kan gå frem for å søke om slik tillatelse.

Avgjørelser om bruk av kommunal grunn er hjemlet i kommunens eiendomsrett og anses ikke som utøvelse av offentlig myndighet. Avgjørelser om bruk av kommunal grunn anses derfor ikke som enkeltvedtak etter forvaltningsloven og kan ikke påklages.

I tillegg til å innhente tillatelse fra Kristiansand kommune vil det i noen tilfeller være nødvendig å innhente tillatelser fra andre instanser, slik som politi, brannvesen, mattilsynet mv. Bruker er selv ansvarlig for å innhente nødvendige tillatelser, men kommunen vil veilede i slike saker.

1.3 Tilrettelegging/universell utforming

Det er en forutsetning at alle tiltak og aktiviteter som gjøres på land, ivaretar universell utforming.

1.4 Miljøprofil

Kommunens til enhver tid gjeldende miljøkrav skal følges i forbindelse med bruk av offentlig byrom.

Kvadraturen og bydelssentrene i Kristiansand kommune

2. Utleie av kommunal grunn i tilknytning til bygge- og anleggsarbeider

2.1 Generelt

Kristiansand kommune har som veimyndighet og gjennom sin eiendoms- og disposisjonsrett, utformet disse reglene for tidsbegrenset bruk av offentlig arealer i tilknytning til bygge- og anleggsarbeid. Ved slike arbeider/ utplasseringer skal det søkes om i forkant, og betales leie til kommunen når offentlig grunn tas i bruk.

Som offentlig gategrunn regnes all grunn regulert til offentlige trafikkområder, - herunder veg, fortau, parkeringsareal, gågater, torg, rabatter, mv, som driftes og/eller vedlikeholdes av offentlig myndighet.

Regelverket gjelder ikke for bygge- og anleggsarbeider hvor kommunen står som byggherre.

2.2 Formål

Reglene har til formål å sikre at det tilrettelegges for at utbyggers mulighet til å rigge, kildesortere ol ikke umuliggjøres, samtidig som publikums sikkerhet ivaretas og ulemper for tilliggende forretninger, trafikkavvikling, vedlikehold og bruk av parker/byrom/ friområder minimeres.

2.3 Behandlingsprosess

Søknad må sendes til rett instans i forhold til ønsket tiltak. Søknaden behandles fortløpende.

Informasjon finner du her: Leie av kommunal grunn

Nodeland sentrum med Haugenparken i bakgrunnen

2.4 Tillatelse til bruk av gategrunn

Bruk av kommunal grunn betinger egen leieavtale i hvert tilfelle.

Leieavtale som gjelder bruk av gategrunn under et års varighet inngås med Kristiansand kommune ved Ingeniørvesenet ved parkeringsenheten: post.parkering@kristiansand.kommune.no

Leieavtale som gjelder gategrunn utover et års varighet eller avtaler som gjelder friområder og parker inngås med Kristiansand kommune ved Eiendom: post.kristiansand.eiendom@kristiansand.kommune.no

Det gis unntak for krav om leieavtale for kortvarig arbeid med lift (periode mindre enn 5 dager). Ved bruk av lift skal det alltid leveres inn søknad om arbeidstillatelse.

Ved bruk av offentlig grunn til riggområde, plassering av brakker, stillas, kontainere, lagerplass mm skal det betales leie.

Skyldes avsperringen tillat graving i forbindelse med tilknytning til offentlig ledningsnett skal det ikke betales leie så lenge arbeidet utføres innen avtalt frist fastsatt av Kristiansand kommune ved Ingeniørvesenet.

Bruk av kjøretøy i strid med skilt krever særskilt godkjenning av Politiet.

2.5 Søknad

Søknaden skal inneholde informasjon om arbeidet som skal utføres, varighet, målsatt kart som viser området som ønsket leid og leiers kontaktopplysninger og fakturadresse.

Det vil i tillegg være krav til søknad om arbeidstillatelse dersom:

- Fortau stenges helt eller delvis slik at gjenværende bredde blir mindre enn 1,5 meter.
- Gang og sykkelvei eller gågate berøres.
- Områder for varelevering berøres.
- Kjørebane eller kjøremønster endres eller at det er behov for endring av eksisterende skilt.

Søknad om arbeidstillatelse skal sendes inn via kommunens søknadsportal https://ledningsportalen.no/

Godkjent arbeidstillatelse skal foreligge før avtale om leie kan inngås.

2.6 Leiesatser

Leiesatser for kommunal gategrunn fastsettes av Bystyret i forbindelse med budsjettbehandling.

- For utplassert container er de tre første døgn gratis.
- For utplassert stillas, rigg mv er de 5 første døgn gratis.

For bruk utover denne tid betales leie for alle døgn. Gratisperiode gjelder en gang per måned per arbeidssted.

2.7 Plassering og hensyn til tilgjengelighet

Kontainere og rigg skal plasseres slik at de er til minst mulig ulempe for andre og for vedlikehold. Av-/pålessing skal foretas på en slik måte at det kan skje uten fare og for minst mulig ulempe for alminnelig ferdsel.

Avgrenset område skal begrenses til det mest nødvendige for gjennomføring av bygge- og anleggsarbeidet. Arbeidsparkering skal benytte vanlig vilkårsparkering. Plassering på fortau skal så langt det er mulig unngås. Dersom slik tillatelse gis, skal det om nødvendig etableres «nød» fortau.

Det tillates ikke plassering på steder som er regulert med skilt 370 «stans forbudt», det gjelder også når tidsbegrenset «stans forbudt» gjelder.

Plassering på steder som er regulert med skilt 372 «parkering forbudt» vil i hvert enkelt tilfelle bli vurdert ut fra hensynet til sikkerhet og trafikkavvikling.

HC plasser skal så langt det er mulig ikke brukes til rigg/plassering av containere. Dersom parkeringsplasser som er reservert for HC må benyttes skal erstatningsplasser etableres dersom leieperioden varer lenger enn 14 dager.

Kontainere og stillas må alltid sikres for å hindre at blinde og svaksynte støter mot disse (for eksempel ved hjelp av sperrematerieller). Kontainere, gjerder mm skal utstyres med refleks i alle hjørner og skal være merket med eiers navn.

Kontainere, stillas, rigg mm som ikke er plassert i samsvar med gitt tillatelse kan uten varsel fjernes av Kristiansand kommune for eiers regning og risiko. Gitt tillatelse kan tilbakekalles og utstyr kan kreves fjernet/flyttet dersom det viser seg å oppstå fare eller ulempe for ferdselen.

Dersom retningslinjene brytes, kan Kristiansand kommune gi leietaker karantenetid for inngåelse av nye avtaler på inntil 3 måneder.

2.8 Ferdigstillelse

Det forutsettes at leietaker tilbakeleverer grunn og teknisk utstyr (parkeringsautomater, skilt mm) i samme stand som den hadde før avtaleinngåelse. Spesielle krav til opparbeidelse kan avtales særskilt. Det skal foretas en overtakelsesbefaring før leieforholdet avsluttes.

Anleggsområde i Markens

3. Salgsstativer og løsfotreklame på fortau og i gågater

3.1 Generelt

Kristiansand kommune ønsker å legge til rette for byliv og handel samtidig som estetikk, god fremkommelighet, mulighet for enkelt vedlikehold og trafikksikkerhet må ivaretas.

3.2 Overordnede føringer

Løsfotreklame, salgsstativer eller annen møblering kan av hensyn til fremkommelighet ikke plasseres i kombinerte gang-/sykkelveier, langs fylkesveier, på bussholdeplasser eller i konflikt med naturlige eller taktile ledelinjer eller ledefelt.

Reklamevimpler og reklameflagg på løsfot tillates ikke.

På kommunalt areal håndheves reglene av Kristiansand kommune ved Ingeniørvesenet, langs fylkesvei håndheves reglene av Fylkeskommunen.

Butikker som bryter reglene, må betale for kommunens kostnader med håndheving (administrasjon og arbeid med fjerning). De kan også miste rett til å ha salgsstativer og/eller løsfotreklame på offentlig gategrunn for 1 år.

3.3 Salgsstativer, løsfotreklame og møblering på fortau

Benker, stoler, bord, blomsterkasser og salgsstativer tillates langs fasade til hver butikk dersom det oppnås 2 m fri bredde på fortau fra stativ til nærmeste /fortauskant/ hinder (ledelinje, lysmast, skiltstolpe eller liknende). Salgsstativ, benker m.m. kan gå maksimalt 1 m ut fra fasade.

I enkelte tilfeller, der det ikke kan overholdes to meters bredde, kan det søkes om å gå ned på fortausbredde til 1,5 meter for å plassere ut ett salgsstativ/løsfotreklame til nærmeste hinder/fortauskant.

Løsfotreklame skal plasseres mot veggliv. Maksimal størrelse på reklamestativ er 0,6x1,0 m (bredde og høyde). Det tillates å sette ut salgsvarer på benker, stoler og bord som inngår som del av salgsvarene for virksomheten.

Salgsstativer og løsfotreklame skal tas inn når butikken er stengt.

Møbleringssone i Markens

3.4 Salgsstativ og løsfotreklame i gågatene

Avtaler om forretningens salgsareal langs egen fasade og mot gågatene fastlegges i egne avtaler mellom gårdeiere og Kristiansand kommune ved Eiendom.

Utstrekning av salgsarealet skal angis i utomhusplan/teknisk plan.

For gågatedelen av Markensgate og Skippergata er salgsarealet i veggsonen fra fasadeliv frem til platekantstein.

- Kun ett reklamestativ tillates pr. butikk som har inngang fra gågaten. Der flere butikker har samme inngang (for eksempel Lillemarkens) skal det være et samlestativ for butikkene.
- Reklamestativet skal stå på det arealet butikken leier til salgsvirksomhet. I gågatedelen av Markens tillates reklamestativet i møbleringssonen dersom det ikke er i konflikt med annen offentlig møblering.
- Det er ikke tillatt å la andre butikker/virksomheter settes opp reklamestativer på eget leieareal.
- Maksimalt format på reklamestativet er 0.9x1.5m (bredde og høyde).

Soneinndeling i Markens

4. Uteservering på kommunal grunn

4.1 Generelt

Kristiansand kommune ønsker å legge til rette for uteservering på offentlig areal i kommunen.

Uteservering hører med i bylivet og er blitt en helårsgeskjeft for mange aktører. Gode uteserveringer er en berikelse for sentrum og bidrar til liv i byrommene.

Reglene er utarbeidet for å sikre helhet og kvalitet i byrommet, noe som bidrar til et godt og konstruktivt naboskap der de ulike aktørene og aktivitetene drar veksler på hverandre.

4.2 Formål

Reglene skal legge til rette slik at uteservering blir en berikelse for Kristiansand og bidrar til liv i byrommene, uten å være til hinder for allmenn bruk av disse.

Reglene skal brukes når kommunen behandler søknader om leie av grunn til uteservering. De definerer hvilke krav og hensyn som vurderes ved behandling av en søknad, for å gi forutsigbarhet til søkeren.

4.3 Virkeområde

Reglene omfatter offentlig eid eller offentlig regulert gategrunn i Kristiansand kommune som ønskes brukt til uteservering. Retningslinjene dekker kun hensyn som gjelder leie av grunn. I tillegg kommer krav til serverings- og skjenkebevilling, og byggetillatelse.

Den som ønsker å leie kommunal gategrunn til uteservering skal søke om dette til Kristiansand kommune ved Eiendom. Leiekontrakt må foreligge før det kan søkes om byggetillatelse.

Byggetillatelse vil være et krav for tiltak som er søknadspliktige etter plan- og bygningsloven, og kan søkes om til bygningsmyndighetene. Innretninger som krever tillatelse i henhold til vegloven § 57 skal være godkjent av rette vegmyndighet. Byggetillatelse gir ikke rett til dispensasjon fra retningslinjene for leie av grunn.

4.4 Leieavtalens innhold og omfang

Søknad om leie av grunn til uteservering skal inneholde kart med plassering, og en beskrivelse av ønsket tiltak, med illustrasjoner som viser ønsket resultat, eventuelt med fotografi av produkt som ønskes installert.

Avtalen regulerer det arealet som tillates brukt til uteservering.
Uteserveringens elementer, inkludert eventuell innramming og menyskilt, skal plasseres innenfor leid areal.

Målsatt tegning over uteserveringsområdet, stemplet og godkjent av kommunen, skal være lett tilgjengelig for kontroll på serveringsstedet.

Avtalen regulerer leieperioden arealet tillates brukt, med en varighet på maksimalt tre år. Ved opphør av avtale, skal det leide området tilbakeføres til slik det var før leieforholdet ble inngått. Dette gjelder også eventuelle overbygg eller andre installasjoner/tiltak.

Uteserveringsområdet skal brukes til det formål det er leid til.

Dersom Kristiansand kommune, som grunneier, påpeker uønskede forhold, skal oppretting skje så snart som praktisk mulig. Dette gjelder ved brudd på regler og/eller avtalevilkår, men kan også inntre dersom det blir oppdaget andre hensyn.

Område for uteservering på Øvre Torv

Ved brudd på regler og/eller vilkår i avtalen, manglende oppretting av uønskede forhold eller dersom det oppstår behov for å bruke arealet til andre formål, kan Kristiansand kommune til enhver tid heve leieavtalen. Dersom leie- eller eierforholdet til serveringsstedets lokaler opphører, bortfaller leieforholdet for uteservering med Kristiansand kommune.

Eventuelle avvik fra reglene eller særlige krav for det enkelte tilfellet, skal beskrives i den aktuelle leieavtalen.

Dersom det skal utføres arbeid i kommunal regi på leid areal, må leietaker redusere eller fjerne uteserveringen inntil arbeidene er fullført. Det gis redusert leiepris tilsvarende tiltakets varighet.

Ved sesongavslutning og/eller opphør av leieavtale skal uteserveringen ryddes bort, og arealet settes tilbake i samme stand som det var før det ble tatt i bruk.

I enkelte tilfeller kan det være aktuelt at man rydder bort møblement etter endt salgsdag.

4.5 Gategrunn/arealer egnet for uteservering

Det er Kristiansand kommune som gir tillatelser til bruk av gategrunn/arealer til uteservering. Kommunen kan være restriktive og gi begrensninger/avslag i områder hvor det allerede er etablert mange uteserveringer, eller kommunen anser arealene til uteservering som uegnet.

I Kvadraturen vil det ikke tillates uteservering i bussgatene.

På øvre og nedre del av Torvet i Kvadraturen, tillates det uteservering mellom veggliv og gangsone. Midt på Torvet (mellom gangsonene), tillates det å etablere uteservering i sommersesongen fra 1. april til 1. oktober. Skjenketiden er fra kl. 09.00 -24.00. Dette reguleres nærmere i avtale mellom Kristiansand Eiendom og de respektive skjenkestedene.

Før hver sesong utarbeides det et eget kart som viser tildeling av areal til den enkelte restaurant.

Det inngås treårskontrakter for arealene midt på Torvet. Kontraktene kan kun inngås med serveringssted som allerede har sin virksomhet tilknyttet bygningene rundt.

4.6 Plassering og bruk av leid areal

Uteservering skal, som hovedregel, plasseres i direkte tilknytning til innendørs serveringslokale, eventuelt utenfor en avsatt gangsone langs fasade/ utstillingsvinduer.

Plassering skal ikke føre til økt trafikkfare, for eksempel ved å begrense sikt for trafikanter.
Framkommelighet, sikt og snumulighet for nyttetransport og utrykningskjøretøy skal ivaretas.

Uteserveringsområdet skal ivareta kravene til universell atkomst som følger av plan- og bygningsloven og diskriminerings- og tilgjengelighetsloven.

Ved plassering av uteservering på areal forbeholdt fotgjengere, skal det som hovedregel gjenstå minimum 3 meter fri og sammenhengende gangpassasje. I områder med mange fotgjengere og/eller syklister (f.eks Markensgate), kan kravet bli høyere. Uttalelser fra vegmyndighetene vil bli tillagt stor vekt i den enkelte sak. Uteservering skal ikke vanskeliggjøre fremkommeligheten til syn- og bevegelseshemmede. Plassering må også ses i sammenheng med regler for møbleringssoner utenfor eget utsalgssted, slik de er utarbeidet av Kristiansand kommune.
Gangpassasjer skal være fri for hindringer. Ved oppmåling av fri gangpassasje skal det tas hensyn til eventuelle hindringer som busskur, offentlige skilt, lyktestolper, billettautomater, brannhydranter, sykkelstativ, etc. Råhogget smågatestein skal ikke inngå i begrepet «fri passasje».

Serveringsområdets form og størrelse skal tilpasses naturlige gang traséer, spesielt i nærheten av gangfelt. Traséene skal ha en naturlig linjeføring og sikre tilstrekkelig areal og god sikt for kryssing av gate/vei. I sammenheng med holdeplasser skal det tas ekstra hensyn.

Møblering, plassering av markiser, parasoller, varmelamper og lignende skal være i samsvar med krav om

Uteservering i Markens

rømningsveier, brannsikkerhet etc. for den aktuelle virksomheten. Rømningsveier fra bygget må ikke blokkeres/reduseres som et resultat av utplassering av møbler eller annet. Tilgang til infrastruktur under bakken, kummer etc. skal ikke hindres.

4.7 Utforming og møblering av serveringsområdet

Det er kommunen som til enhver tid bestemmer hvor uteservering kan tillates, samt størrelsen på tildelt areal.

Uteservering skal fremstå så åpen som mulig og visuelt innordnes gate- eller plassmiljøet. All utforming av uteserveringsområdene skal godkjennes av kommunen.

Ved tilberedning av mat eller ved bruk av egen salgsinnretning for mat skal leietaker innhente nødvendige tillatelser fra relevante myndigheter. Som utgangspunkt vil kommunen være positiv til slik virksomhet, så fremt den kan godkjennes av Mattilsynet. Serveringssteder som ligger ved siden av hverandre skal, så langt det lar seg gjøre, samarbeide om helhetlige løsninger. I områder med kulturhistorisk verdi skal det tas særlig hensyn, og foreslått løsningen må avklares med Byantikvar.

Møblering og klimaskjerming som parasoller/markiser skal være av god kvalitet. Fargebruk skal som hovedregel avstemmes mot bygg og omgivelser, og det tillates ikke reklame på klimaskjermingen.

Møbler skal plasseres direkte på eksisterende belegning. Unntak kan gjøres etter tillatelse, der hvor gategrunnen ikke egner seg for stødig møblering uten at det gjøres tiltak. Forhøyninger, tepper eller andre skifter i nivå og materialbruk er som hovedregel ikke tillatt. Festepunkt i bakken tillates som hovedregel ikke, men unntak gjøres etter vurdering.

Markiser og parasoller skal plasseres på en slik måte at de ikke tar sikt eller begrenser trafikk omkring bygningens hjørner. Minimum høyde under markiser skal være 2,3 meter. Reklame på markiser og parasoller tillates ikke.

Møbler skal ved behov kunne ryddes vekk.

Eventuell avgrensing av serveringsområdet skal være mest mulig gjennomsiktig og åpen, lett kunne flyttes og skal som hovedregel maksimalt ha en høyde på 110 cm. Reklame godtas ikke på inngjerdingen. Det tillates heller ikke at man plasserer reklame eller andre elementer (eks blomsterpotter og annen «pynt») utenfor inngjerdingen/leid areal. Skjenkearealet på uteserveringen skal være klart avgrenset mot det arealet som ikke er skjenkeareal.»

På overbygning tillates det ikke reklame eller andre elementer. Navn på serveringsstedet tillates, men skal være diskret utformet og ikke være høyere enn selve overbygningen.

Serveringsområdet skal til enhver tid være ryddig, og skal være rengjort senest en time etter stengetid.

25,-
19,-

5. Regler for salgsformål og diverse

5.1 Generelt

Regler i dette kapitlet gjelder for Kvadraturen og bydelssentrene i Kristiansand kommune. Disse regulerer bruk av nevnte områder til salgsformål, bytog, opphenging av bannere og tilsvarende.

Kristiansand kommune har anledning til å gripe inn mot støyende og sjenerende bruk av høyttalere og musikk etc.

Abonnementsalg (eks. strøm, mobil og andre abonnement), salg av heliums ballonger, dyr, spraybokser og våpenetterligninger som lett kan forveksles med skytevåpen, tillates ikke.

Bruk av konfetti tillates ikke.

Søknad og eventuelle spørsmål rettes til:
post.arrangement@kristiansand.kommune.no

5.2 Behandlingsprosess

Det er Kristiansand kommune ved Innbyggertorget som tildeler og håndhever reglene for salgsformål og tilsvarende.

5.3 Gatesalg

5.3.1 Salg fra mobile salgsvogner
Det tilbys plass for salgsvogner på torgene i Kvadraturen og bydelssentrene. Kristiansand kommune ved Innbyggertorget leier ut og inngår kontrakt med aktuelle leietakere.

Leiekontraktene vil gjelde for tre år av gangen, og den årlige leien fastsettes i betalingssatsene som politisk godkjennes hvert år.

Fra medio november og hele desember vil det ikke være mulig å stå på Torvet i Kvadraturen på grunn av Julemarkedet. Det samme gjelder for 17. mai og eventuelt andre kommunale arrangementer på Torvet.

Det tillates inntil fire salgsvogner på Torvet i Kvadraturen, og størrelsen på hver salgsplass avtales i hvert enkelt tilfelle med utleier. Det er tillatt å plassere ut bord og stoler innenfor tildelt areal. Enhetene skal være mobile og skal ikke være større enn 3x5 meter (draget og hengerfestet er ikke medregnet i denne størrelsen), og ikke overstige 3 meters høyde (inklusiv takoverbygg/reklame).

Utsalgstedene bør minimum følge butikkenes kjernetid.

Tildelingskriterier: Siden kontraktene gjelder for tre år av gangen, vil det hvert tredje år være mulig å søke om salgsplass. Kristiansand kommune vil prioritere søknader som har egnet driftsmodell med budsjett og gjennomføringsplan. Kommunen vil vektlegge variasjon i det som selges. Tradisjonell torghandel som selger lokalprodusert mat, vil bli prioritert.

Alle søkere må være registrert i Brønnøysundregisteret, og ved salg av mat kreves det serveringsbevilling.

5.3.2 Nattsalgsplasser i Markens gate
Det er to plasser tilgjengelig og salgstiden er fra kl. 20.00 til 04.00. Nattsalgsplassene plasseres i Markens gate utenfor «gamle Postgården».

Hver salgsplass er på 20 m2 (4x5 meter), og det tillates ikke å plassere ut stoler og bord.

Plassene legges ut på anbud, og avtalen gjelder for inntil tre år. Salg av mat prioriteres på disse plassene. Før leiekontrakt inngås, må Innbyggertorget godkjenne den salgsvognen som skal benyttes. Salgsvognene flyttes bort fra Markens gate etter endt salgsdag.

Alle leietakere må være registrert i Brønnøysundregisteret, og ved salg av mat som kan nytes på stedet, kreves det serveringsbevilling.

5.3.3 Tilfeldig gatesalg på torgene
Det tilbys plass for avgiftsbelagte salgsplasser på torgene i Kvadraturen og bydelssentrene for tilfeldig gatesalg. Alle salgsboder/salgsvogner som ikke har en fast leiekontrakt, inngår i benevnelsen tilfeldig gatesalg.

Fra medio november og hele desember er disse salgsplassene ikke tilgjengelig på Torvet i Kvadraturen.

Tildeling av salgsplass foregår ved fremmøte på Innbyggertorget den dagen man skal selge. Ved kjøp av salgsplass på lørdag, må det kjøpes plass dagen før (fredag).

Plassen kan leies for en dag av gangen og det må betales en avgift pr. dag. Selger må fremvise kvittering for betalt leie og tildelt salgsplass.

Maks tildelt areal er 9 m2. Ved salg fra større mobile enheter (over 5 meter) i Kvadraturen, tildeles plass på øvre del av Torvet.

Det utføres daglige kontroller av selgerne. Ved manglende betalt avgift eller andre brudd på gjeldende reglement vil personen/selskapet kunne bli nektet salgsplass for en nærmere angitt periode.

5.3.4 Tilfeldig gateslag i Markens gate og øvrige gågater.
Det tilbys tre avgiftsbelagte salgsplasser i Markens gate, og inntil to plasser i Kvadraturens øvrige gågatenett. Salgsplassene er ikke tilgjengelige i tidsrommet 15. juni til 15. august. Maks tildelt areal er 1x2 meter.

Tildeling av salgsplass foregår ved fremmøte på Innbyggertorget i Kristiansand kommune.

Gateselgerne må kunne fremvise kvittering på tildelt salgsplass.

Det utføres kontroller av selgerne, og ved manglende betalt avgift eller andre brudd på gjeldende reglement, vil personen/selskapet kunne bli nektet salgsplass for en nærmere angitt periode.

5.3.5 Salg av egenproduserte varer med begrenset verdi
I Kristiansand kommune settes det av tre plasser i Markensgate hvor privatpersoner kan selge egenproduserte varer med begrenset verdi. Dette tilbudet er gratis og arealet som tilbys er 1x2 meter pr. selger. Plassene tildeles av Innbyggertorget i Kristiansand kommune.

Viser for øvrig til politivedtektene §2-4.

5.3.6 Salg av gatemagasiner
I Kristiansand kommune kan selgere av gatemagasiner stå utenfor en butikk som på forhånd har godkjent dette.

Det er ikke ønskelig at selgere går rundt i gågatene og torgene og selger disse magasinene.

5.3.7 Mobil enhet og ambulerende salg
I Kristiansand kommune åpnes det opp for salg fra mobil enhet.

Med mobil enhet menes det sykkel hvor salgsplassen er integrert i enheten.

Det tillates inntil tre salgsbevillinger, som tildeles årlig. Leien fastsettes i betalingssatsene som politisk godkjennes hvert år.

Tidspunktet for disse bevillingene er fra 1.4. til 1.10. og vil gjelde på Strandpromenaden fra Tangen til Gravane.

Ambulerende salg, hvor personer går rundt i bybildet og henvender seg til tilfeldige for å selge produkter eller abonnementer er ikke tillat.

Tildelingskriterier: Kristiansand kommune vil prioritere søknader som har egnet driftsmodell med budsjett og gjennomføringsplan. Kommunen vil vektlegge variasjon i det som selges.

5.3.8 Vaffel- og lotterisalg
I Kristiansand kommune er det tillatt å selge vafler, boller, og lodd på kommunal eiendom, uten forutgående søknad. Forutsetningen er at inntektene av dette salget ikke går til kommersiell aktivitet. Ved lån av strøm og plassering utenfor butikker må det innhentes godkjenning.

5.3.9 Matvogner i Kvadraturen

Det etableres fire plasser for matvogner i Kvadraturen, nærmere bestemt i Gravane, like ved portalen inn til Odderøya.

Enhetene skal være mobile, og de skal ikke være større enn 3x5 meter (draget/ hengerfestet er ikke medregnet i denne størrelsen) og ikke overstige 3 meters høyde inklusiv takoverbygg/reklame.

Plassene som tilbys er helårlige. Leiekontraktene vil gjelde for tre år av gangen, og leien fastsettes i betalingssatsene som politisk godkjennes hvert år.

Tildelingskriterier: Siden kontraktene gjelder for tre år av gangen, vil det hvert tredje år være mulig å søke om salgsplass. Kristiansand kommune vil prioritere søknader som har egnet driftsmodell med budsjett og gjennomføringsplan. Kommunen vil vektlegge variasjon i det som selges.

Alle søkere må være registrert i Brønnøysundregisteret, og ved salg av mat kreves det serveringsbevilling.

5.3.10 Sosialt entreprenørskap

Det tilbys to plasser for mindre salgsvogner på Jens Bjørneboes plass i Kvadraturen.

Kristiansand kommune ved Innbyggertorget leier ut og inngår kontrakt med aktuelle leietakere.

Leiekontraktene vil gjelde for en sesong av gangen, og leien fastsettes i betalingssatsene som politisk godkjennes hvert år.

Tidsperioden og størrelsen på hver salgsplass avtales i hvert enkelt tilfelle med utleier. Det er tillatt å plassere ut bord og stoler innenfor tildelt areal.

Enhetene skal være mobile og skal ikke være større enn 2x3 meter (draget og hengerfestet er ikke medregnet i denne størrelsen), og ikke overstige 3 meters høyde (inklusiv takoverbygg/reklame). Utsalgstedene kan være åpne alle dager, men må stenge innen kl. 20.00 hver dag.

Salg fra mobil salgsvogn på Nedre Torv

5.4 Turisttog

Holdeplass for turisttog i Kvadraturen er avsatt i Markens gate ved «gamle Postgården». Det tillates kun ett tog parkert om gangen. Holdeplassen kan benyttes mellom kl. 08.00 og kl. 22.00 alle dager.

Kjøring av turisttoget skal skje på en slik måte at sikkerhet og framkommelighet for fotgjengere blir ivaretatt.

All kjøring krever tillatelse fra politiet. Tillatelse til kjøring og stans i Markens gate er midlertidig og kan om nødvendig oppheves av politiet.

5.5 Opphenging av banner

I Kristiansand kommune er det ikke tillatt med banner over gate for å markedsføre kampanjer eller arrangementer.

Ved arrangementer på Odderøya kan portalen benyttes til promotering.

Opphenging av bannere på lyktestolpene i Markens gate og Skippergata, avklares i hvert enkelt tilfelle med Innbyggertorget. Kulturelle arrangementer prioriteres på disse stolpene. Størrelsen på bannerne må være 39x195 cm.

Det ikke tillatt med banner over gate for å markedsføre kampanjer eller arrangementer

Julepynt i Markens

5.6 Opphenging av julepynt

Det er Kvadraturforeningen og Kvadraturen Gårdeierforening som har ansvaret for opphenging av julepynt i Kvadraturen. I senterområdene er det Kristiansand kommune som har ansvaret for opphenging av julepynt (Ingeniørvesenet og Parkvesenet), dersom ikke annet er avtalt.

All opphenging av julepynt skal godkjennes av Kristiansand kommunen ved Parkvesenet og Ingeniørvesenet (eks. godkjent design/utforming og arbeidstillatelse).

Ved opphenging av belysning skal kommunen vite hvem som er ansvarlig kontaktperson.

5.7 Flagging på arrangementsstenger

Flagging på kommunens arrangementsstenger er tillatt, og godkjennes i hvert enkelt tilfelle av Kristiansand kommune ved Innbyggertorget. Arrangøren må selv bekoste opphenging og nedtaking av flagg.

Den/de som skal henge opp flagg på den gamle Lundsbroa, må sørge for at dette foregår på en forsvarlig måte i henhold til egnet sikkerhetstiltak.

6. Regler for opptredener

6.1 Generelt

Regler i dette kapitlet gjelder for Kvadraturen og bydelssentrene i Kristiansand kommune. Disse regulerer bruk av nevnte områder til opptredener.

Kristiansand kommune har anledning til å gripe inn mot støyende og sjenerende bruk av høyttalere og musikk etc.

Søknad og eventuelle spørsmål rettes til:
post.arrangement@kristiansand.kommune.no

6.2 Behandlingsprosess

Det er Kristiansand kommune ved Innbyggertorget som tildeler og håndhever reglene for opptredener og tilsvarende.

6.3 Opptreden/gateartister

Tillatelsen gis i inntil en uke av gangen av Kristiansand kommune ved Innbyggertorget.

Gateartister med forsterket lyd, kan kun spille på torgene. Det vil i løpet av en dag være tillatt å spille i inntil 120 minutter pr. artist/gruppe. Støynivået skal ligge under de til enhver tid gjeldende støygrenser for slik spilling (Veileder «15-0327 Musikkanlegg og helse”).
I Markens gate og andre gågater, er det ikke lov med forsterket lyd. Det vil i løpet av en dag være tillatt å spille i inntil 120 minutter pr. artist/gruppe, fordelt på tre plasser i gågatene. Det kan maksimalt spilles i 40 minutter på samme sted.

Andre gateartister, som for eksempel karikaturtegnere, performance artister og andre, skal innhente tillatelse fra Kristiansand kommune ved Innbyggertorget.

Salg av egenproduserte produkter og andre effekter relatert til artistvirksomheten er tillatt.

KONTORER
TIL LEIE
McDonald's

7. Regler for demonstrasjoner og stands

7.1 Generelt

Regler i dette kapitlet gjelder for Kvadraturen og bydelssentrene i Kristiansand kommune. Disse regulerer bruk av nevnte områder til opprop, demonstrasjoner, stands og tilsvarende.

Kristiansand kommune har anledning til å gripe inn mot støyende og sjenerende bruk av høyttalere og musikk etc.

Abonnementsalg (eks. strøm, mobil og andre abonnement), salg av heliums ballonger, dyr, spraybokser og våpenetterligninger som lett kan forveksles med skytevåpen, tillates ikke.

Bruk av konfetti tillates ikke.

Søknad og eventuelle spørsmål rettes til:
post.arrangement@kristiansand.kommune.no

7.2 Behandlingsprosess

Det er Kristiansand kommune ved Innbyggertorget som tildeler og håndhever reglene for demonstrasjoner og tilsvarende.

7.3 Standsområder

Standvirksomhet foregår i Markensgate/Nedre Torv fra tre steder: plassene er i kryssene Markens gate/ Gyldenløves gate, Markensgate / Skippergata og Markensgate/ Tordenskjoldsgate. I bydelssentrene tildeles plass etter avtale.

På disse plassene tillates oppstilling av plakater, utdeling av løpesedler mv. for ideelle, humanitære, religiøse og politiske formål og organisasjoner. Stand-virksomheten skal være opplysningsvirksomhet overfor publikum.

Maks tildelt areal er 3x3 meter, og standen må plasseres slik at den ikke hindrer fremkommelig eller tilgang til omliggende næringsvirksomhet.

Tillatelse til å bruke standsområdene gis i hvert enkelt tilfelle av Kristiansand kommune ved Innbyggertorget. Det kan gis tillatelse til standvirksomhet inntil tre dager, i samme uke, for samme søker. Det er anledning til å søke om standplasser for flere uker om gangen i en og samme søknad.

Organisasjoner som ønsker standplasser på lørdager, og som reserveres mer enn en måned fram i tid, kan kun booke en lørdag pr måned. For booking inntil en måned fram i tid, er det tillatt å reservere to lørdager pr organisasjon.

Salg av lodd, brosjyrer, aviser, emblemer og lignende, som inngår som ledd i opplysningsvirksomhet overfor publikum, er tillatt.

Organisasjoner som ønsker å selge medlemskap (fadderordning eller tilsvarende), tildeles kun plass i krysset Markens gate/Skippergata i Kvadraturen.

I bydelssentrene vil slik tillatelse gis ved henvendelse. Det kan søkes om plass til slik virksomhet i inntil to dager, i samme uke, for samme søker.

Det er ikke ønskelig at representanter for organisasjoner beveger seg rundt i Kvadraturen, herunder Markensgate, og deler ut flyveblader eller annen informasjon m.m. om organisasjonen. Det bes om at slik utdeling finner sted på de etablerte standplassene, for å begrense spredning av søppel.

I valgår kan politiske partier i tillegg ha stands i krysset Markens gate/ Rådhusgata. Standsvirksomhet i regi av lag, foreninger og politiske partier, tillates i mindre omfang (maks 1x1m), på offentlig sted, utenom de oppsatte standsområdene i Markens gate og Kvadraturen. Dette under forutsetting av at det ikke hindrer fremkommelighet eller tilgang til omkringliggende næringsvirksomhet.

Kristiansand kommune kan, når man av sikkerhetshensyn vurderer det som nødvendig, flytte arrangementet/standen til Paviljongen på øvre del av Torvet. Denne vurderingen gjøres i samarbeid med politiet.

Bystyret har vedtatt at Kristiansand skal være en by for alle og at kommunen skal ha nulltorelanse mot hatefulle og rasistiske ytringer.

7.4 Flyveblad og sampling (vareplassering)

Det er ikke ønskelig at selgere går rundt i gågatene og torgene og deler ut flyveblad eller annen papirreklame.

Ved utdeling av vareprøver (sampling), inngår Kristiansand kommune ved Innbyggertorget kontrakt med aktuelle leietakere, som også vil få et utvidet ansvar for søppelhåndtering.

7.5 Opprop, demonstrasjon og forkynnelse

Alle kan møtes i fredelige forsamlinger og demonstrasjoner, slik det står i grunnlovens paragraf 101. Kristiansand kommune anbefaler at store markeringer, opprop og demonstrasjoner med høyttaleranlegg foregår fra Paviljongen fra øvre del av torvet. Kristiansand kommune ved Innbyggertorget tildeler plass etter søknad. Det må meldes fra om arrangementet til politiet.

Hvilke arrangementer som er søknadspliktige eller meldepliktige fremgår av politiloven §11 og politivedtektene kapittel 7. Arrangør søker på eget skjema via politiet.no.

8. Midlertidige byrom

8.1 Generelt

Midlertidige byrom er et strategisk verktøy for å nå kommunens mål om økt byliv og aktivitet i bysentrum på en rask og enkel måte.

Initiativet til midlertidig opparbeidelse av et byrom kan komme fra kommunen selv, fra innbyggere som ønsker å skape noe i sine nærmiljøer eller fra næringslivet.

Arbeidet med midlertidige byrom prioriteres først og fremst i Kvadraturen og Kvadraturens randsoner, men midlertidighet kan og bør også benyttes i kommunens bydelssenter og lokalsenter.

Midlertidighet kan opparbeides i byrom som er åpne for allmennheten, uavhengig av om byrommet er i privat eller offentlig eie. Midlertidige byrom kan opparbeides i byrom som trenger ny bruk eller ny attraksjon, for eksempel i gater, på torv, plasser, bakgårder, parker og promenader. Det kan opparbeides på områder som ligger brakk, som for eksempel rivningstomter, ubrukte gressarealer, utfyllingsområder eller restområder som brukes til parkering.

En midlertidig opparbeidelse kan brukes i en overgangsfase før ny permanent bruk, for å prøve ut alternativer før endelig opparbeidelse.

Midlertidige byrom kan ha en varighet fra noen timer inntil to år, i tråd med plan- og bygningslovens hjemmel for midlertidighet.

Tiltakene kan være store eller små, for eksempel:

- Male bygulvet med forskjellige farger som signaliserer ulik bruk, som opphold, sykkeltrase, lek m.m.
- Møblere med enkle flyttbare stoler og benker
- Tilrettelegge for lek, spill og andre aktiviteter
- Plante trær og blomster i flyttbare kasser og sekker
- Urban dyrking i pallekasser
- Kunstprosjekter og arrangementer har også en midlertidig karakter, men i denne sammenheng omtales midlertidig byrom som et strategisk verktøy.

8.2 Prosjekter i Kristiansand

Kristiansand har flere eksempler på etablering av midlertidige byrom. Matoasen i Markens gate, sommergågate i Skippergata og «La Rampa» i Gyldenløves gate er alle gode eksempler hvor man har prøvd ut alternativ bruk.

8.3 Hvorfor midlertidige byrom

Arealer uten bruk bidrar til et negativt inntrykk og økt utrygghet. En midlertidig opparbeidelse kan gjøre byrommet mer attraktivt.

Man får prøvd ut om en idé er vellykket før en endelig opparbeidelse. Tiltaket kan også lett reverseres om det skulle være et feilgrep eller føre til negative konsekvenser.

Man kan teste og sette i gang prosjekter uten langvarig planlegging.

Midlertidighet krever ofte ikke store investeringer. Man kan forbedre og aktivisere et byrom med det man har til rådighet. Midlertidighet kan gi større rom for gjenbruk. Midlertid opparbeidelse gjør innbyggerne oppmerksomme på nye steder. Det er synlige tiltak som er enkle å forholde seg til, og dermed ha en mening om. Dette gir stort potensiale for medvirkning, kreativitet og engasjement.

FYSIO
Peppes
LUNSJ
DEAL
98.-

Ved å invitere lokalbefolkningen til deltagelse for å utvikle et byrom, kan det skapes engasjement og ulike former for byliv som er sosialt verdifullt selv om tiltaket ikke varer så lenge. Innbyggernes engasjement kan også gi en pekepinn om hva folk er opptatt av.

Midlertidighet gir større toleranse for å feile og akseptere utradisjonelle løsninger.

8.4 Kommunens rolle

Kristiansand kommune ønsker å være en pådriver for bruk av midlertidige byrom i eget byutviklingsarbeid. Det er også ønskelig å tilrettelegge for initiativ fra eksterne aktører.

Kommunen skal både være løsningsorientert og en positiv tilrettelegger innenfor rammebetingelsene som gjelder for det aktuelle byrommet.

Det er By- og stedsutvikling ved Plan- og Bygg, i tillegg til Parkvesenet, som skal håndtere og ha eierskap til henvendelser knyttet til midlertidige byrom. Det forutsettes også en bred involvering fra andre aktører i kommunen.

Øverste bilde fra ”la Rampa” i Gyldenløvesgate. Nederste bilde fra ”Barnas Arkitekturdag.”

Kristiansand kommune

Postboks 4
4685 Nodeland
Tlf: 38 07 50 00
www.kristiansand.kommune.no